

Бекітемін
«Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы
балабақшасы» коммуналдық мемлекеттік
мекемесінің меңгерушісі
_____ А.О.Сеитова
« 19 » 07 2025-2026 ок.ж

Психикалық дамуы тежелген «Достық» мектеп алды тобының қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту («Бізді қоршаған әлемнің қызықтары» бағдарламасы), сенсорика («Таңғажайып әлем» бағдарламасы) арнайы түзету іс-әрекетінің 2025-2026 оқу жылына арналған перспективалық жоспары

Дефектолог: А.Т. Қалыбай

Қыркүйек 2025 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Анамнез жинау. Балалардың жалпы түсінігін тексеру. Жалпы және қолдың ұсақ моторикасын тексеру. Жұмыс қарқынын тексеру. Нұсқауларды түсінуі қалыптастыру. «Балабақша» тақырыбы бойынша сөз қорын белсенділеу және кеңейту. Фонематикалық түсініктерін дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Ересек адамдар еңбегінің маңызы мен қажеттілігі туралы түсініктерін бекіту. Ынтымақтастық, өзара түсіністік, мейірімділік, жауапкершілік, бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру. Балалардың отбасы деген бір үйде бірге тұратын адамдар тобы деген түсінігін қалыптастыру, өз отбасы, ата-анасының мамандығы туралы түсінігін бекіту, отбасы мүшелерінің туыстық қатынас атауларын анықтай білуге үйрету, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. Өз отбасына сүйіспеншілікке, өз отбасын мақтан етуге тәрбиелеу. Ойыншықтар туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. Байланыстырып сөйлеу тілін және зейінін дамыту. Фонематикалық түсініктерін дамыту.

Сенсорика	Баланың ойлау қабілетін тексеру, қызығушылығын ояту. Баланың білім деңгейін анықтап, деңгейлік тапсырмалар даярлау. Қоршаған ортаға деген көзқарасын анықтау, таным деңгейін тексеру. Қол моторикасын дамыту, баланың ойлау қабілетін дамыту. Баланың даму деңгейін, пішін, түс, көлем туралы түсінігін анықтау және логикалық ойлау қабілеттерін дамыту. Балалардың оқу қызметіне қызығушылығын арттыру. Үй құрастыру арқылы үйдің бір және бірнеше қабатты түрлерімен және олардың бөліктерімен таныстыру, қағаздан үйді құрастыра білуге үйрету және балаларды бірізділікке жұмыс жасай білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Адамдардың көңіл күйлерін ажырата білу. Адам дене мүшелерін атап айтуға, қолмен көрсетуге үйрету.
-----------	--

Қазан 2025 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Күз мезгілінде табиғатта болатын өзгерістер туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Тақырып бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. Жемістер туралы түсініктерін бекіту. «Жемістер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. Көкөністерді бір-бірінен айыруға, олардың түстері, жинап алатын мезгілін білуге үйрету. Көкөністердің пайдасы туралы әңгімелеу. «Көкөністер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту. «Жидектер» және «Саңырауқұлақтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын молайту және олардың түрлерімен танысу. Жидектер туралы және олардың ерекшеліктері туралы жалпы түсініктерін қалыптастыру. Сөйлеу тілін жетілдіру. Нанның маңыздылығын, оның дастарханға үлкен еңбек нәтижесінде келетінін түсіндіру. Ас атасы нан туралы түсініктерін бекіту.

Сенсорика	Сандық ішіндегі заттарды сипап сезу арқылы ұсақ моторикасын, сезім мүшелерін дамыту. Баланы еңбекқорлыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Балалардың күз туралы білімін қалыптастыру. Күзгі табиғат ерекшеліктерімен таныстыру. Балаларды саңырауқұлақтармен таныстыру. Балаларды ыдыс түрлерімен таныстыру. Тамақты төкпей шашпай ішуге, ұқыптылыққа, тазалыққа ептілікке тәрбиелеу.
-----------	---

Қараша 2025 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Табиғаттағы тіршілік, көктемгі ағаштар туралы білімдерін кеңейту. Үй құстары туралы білімдерін жетілдіру. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Балаларды салауатты өмір сүруге қызығушылығын арттыру. Балалардың спортқа деген құштарлығын дамыту, батылдыққа, ептілікке, шапшаңдыққа және қызыға ойнауға баулу. Өз дене мүшелері туралы білу. Олардың маңыздылығын білу. Денсаулықты күтуге тәрбиелеу. Үй жиһаздары туралы айта отырып олардың қажеттілігі жайлы білім беру.
Сенсорика	Балаларды ыстық заттардан мұздай заттарды айыра білуге үйрету. Балаларды мұқият болуға және бір біріне қамқор болуға тәрбиелеу. Биік-аласа, бір-көп ұғымдармен таныстыру. Жоғары мен төменді бір бірінен ажырата білуге үйрету. Жануарлардың, машиналардың дыбыстарын ажырата білуге үйрету. Кесілген суреттерді орналастыруға үйрету. Дене бөліктері туралы түсінік қалыптастыру. Көрнекі қабылдауды, зейінді, ойлауды, есте сақтауды дамыту.

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Көлік жайлы білімдерін қалыптастыру, аттарын, түрлерін ажыратуға үйрету. Балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. Мамандықтар туралы түсініктерін толықтыру.Мамандық атауларын ,әр мамандық иесінің атқаратын қызметі,мамандыққа тән ерекшеліктерімен таныстыру. Тәуелсіздікке қол жеткізген Қазақстан туралы балаларға ұғындыру.Мемлекеттік рәміздер туралы түсініктерін қалыптастыру. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Тілдерінің дамуына ықпал ету. Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін толықтыру.Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту.
Сенсорика	Қыстағы көліктердің күтімі. Табиғаттағы ауа-райының жағдайларын бақылау дағдыларын жетілдіру. Балаларға қатты және жұмсақ заттарды сезуге және ажыратуға үйрету. Заттарды топтастыруды үйрету. Балаларды құрылыс материалдарымен жұмыс жасауға үйрету, олардың түсін, пішінін, көлемін ажырата алуға дағдыландыру. Баланың ойлау қабілетін тексеру, қызығушылығын ояту. Қыс туралы түсініктерін нақтылау және тереңдету: ауа райы жағдайы, табиғат құбылыстары, өсімдіктердің жай-күйі. Жыл мезгілдерінің бір-бірінен айырмашылығы болатыны туралы білімдерін арттырып, өзара сыйластыққа тәрбиелеу.Балалардың өз сөзімен суреттеп, сөйлей білу қабілеттерін дамыту.Еңбекқорлыққа, табиғатты аялауға, әсемдікті көре білуге, сезінуге тәрбиелеу.

Қаңтар 2026 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Танымдық іс-әрекет жағдайын тексеру. Жалпы және қолдың ұсақ моторикасын тексеру. Жұмыс қарқынын тексеру. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау, кеңейту, белсендендіру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу. Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, тереңдету. Үй жануарларына сүйіспеншілік, қамқорлыққа тәрбиелеу. Сөздің буындық және дыбыстық құрылымы туралы білімдерін жетілдіру. Қыстап қалатын құстар, олардың тіршілігі туралы түсініктерін жетілдіру. Жабайы жануарлар, олардың сыртқы түрі, қыс мезгіліндегі тіршілігі туралы түсініктерін бекіту.
Сенсорика	Баланың ойлау қабілетін тексеру, қызығушылығын ояту. Баланың білім деңгейін анықтап, деңгейлік тапсырмалар даярлау. Үй жануарлары туралы түсініктерін жетілдіру. Қыстайтын құстар туралы жалпы түсініктерін қалыптастыру, оларды елеулі белгілері бойынша ажыратуға үйрету. Балалардың қыстайтын құстар туралы түсініктерін кеңейту, құстарға қамқор болуға үйрету, табиғатты сүйуге, аялай білуге тәрбиелеу. Жабайы аңдармен таныстыру. Жабайы аңдардың атын дұрыс айтуға үйрету. Сөздік қорын байыту, тіл мәдениетін жетілдіру.

Ақпан 2026 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
--------------------------	--

Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Ыдыстар оны пайдалану,бөлшектері,жасалған материалы туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. Байланыстырып сөйлеу тілін ,көріп қабылдау және зейінін дамыту.Жұмбақтар шешіп ,жаңылтпаштар айтып үйрену. Азық-түліктер және олардың маңызы туралы түсініктерін кеңейту. Жауапкершілік,белсенділік, мейірімділік,бірлесу дағдыларын қалыптастыру. Электрлі құралдар және оларды пайдалану,қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін жетілдіру. Аяқкиім және оның бөліктері,жасалған материалы,оны қолдану және күтім жасау туралы түсініктерін жетілдіру. 2.Сөздік қорын жаңа сөздермен толықтыру. Шыншылдыққа,адамгершілікке,ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.
Сенсорика	Ыдыс - аяқтар олардың қандай материалдан жасалғандығы туралы ұғымдарын кеңейту, түрлерімен таныстыру. Балаларда танымдық қызығушылықты дамыту. Оларды дұрыс ұстауға, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балаларға құстардың,жануарлардың даусын ажыратуды үйрету. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Аяғымызды судан қорғайтын аяқ киімдер екенін түсіндіру, жыл мезгіліне қарай аяқ киімдер болатынын ажырату.Ұқыптылықпен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру.

Наурыз 2026 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Ана және ананы құрметтеу туралы түсініктерін жетілдіру.Аналардың қоғамдағы маңызды рөлі туралы түсінік беру. Байланыстырып сөйлеу тілдерін ,фонематикалық түсініктерін дамыту. «Жеті лақ» ертегісімен таныстыру.Ертегі тыңдауға және түсіну,есіне сақтау дағдыларын дамыту. Киім және түрлері ,бөліктері,тігілген материалдары туралы түсініктерін толықтыру.Тақырып бойынша сөз қорларын анықтау және толықтыру.Жалпы моториканы дамыту.

	Наурыз мерекесі туралы түсініктерін толықтыру, кеңейту.
Сенсорика	Аналарына көмектесу керектігін ұғындыру. Балаларды сепкішпен су шашуға, дымкыл жаккышпен өсімдіктердің шаңын сүртуге үйрету. Үлгіге сүйене отырып, моншақтарды түсі бойынша кезектестіруге үйрету. Дыбыстарды ажырата білуге үйрету. Есту қабілеті мен зейінін дамыту. Балаларды көктемнің әртүрімен таныстыру (дала, өзен, орман), көктемнің әсемдігін көрсету. Наурыз туралы түсінік беру.

Сәуір 2026 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Көктем мезгілін сипаттау, балаларды табиғат тамашаларымен таныстыру. Табиғат ерекшеліктері мен өзгерістерін бақылау арқылы тілдерін дамыту, табиғатты аялауға, табиғаттың әсемдігін, сұлулығын көре, сезе білуге тәрбиелеу. Ғарыш және ғарышты адамдардың игеруі, ғарышкер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.» «Ғарыш тақырыбы» бойынша сөз қорын кеңейту, толықтыру, дамыту. Жыл құстары, олардың сыртқы түрі, тіршілік ету ерекшеліктері, дене бөліктері туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерінің атауы, олардың тіршілік ету әрекеті, сыртқы түрі туралы түсінік беру. Жалпы және ұсақ қол моторикасын қалыптастыру.
Сенсорика	Көктем мезгілімен танысу. Табиғат құбылыстарын, табиғаттағы әсемдікке мән бере бақылауға үйрету, табиғат туралы түсініктерін молайту. Төрт түлік малдың төлдерін атау және оларды қалай шақыру керектігін айту. Балалардың табиғаттағы мінез-құлық ережелері туралы білімдерін нақтылау. Табиғатқа және

	бір-біріне қамқорлық қарым - қатынасқа баулу. Жыл құстары, көктем мезгілінде олардың тіршілігіндегі өзгерістер туралы түсінік беру. Су асты әлемі туралы білімдерін тереңдету..Дәстүрден тыс бейнелеу әдісін қолдана отырып, ұсақ қол моторикасын жаттықтыру, шығармашылық қабілетін дамыту. Гүлдер әлемі туралы білімдерін тереңдету.Дәстүрден тыс бейнелеу әдісін қолдана отырып, ұсақ қол моторикасын жаттықтыру, шығармашылық қабілетін дамыту.
--	---

Мамыр 2026 жыл

Арнайы түзету іс-әрекеті	Арнайы түзету іс-әрекетінің міндеттері
Қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту	Өз еліне, жеріне деген патриоттық сезімін ояту арқылы егеменді еліміздің ертеңгі иелерін тәуелсіздік туралы мәлімет бере отырып тәрбиелеу. Туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. Балалар сөздігін молайту, байланыстыра сөйлеуді қалыптастыру. Балалардың Отан туралы түсініктерін кеңейту. Бірлесу,мейірімділік,белсенділік, жауапкершілік,өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру. Жәндіктер олардың тіршілік ерекшеліктері, сыртқы түрі мекен ортасы ,атаулары туралы білімдерін толықтыру. Диалогтік сөйлеу,фонематикалық қабылдау,ойлау,ұсақ моторика және жалпы моториканы дамыту,сөйлеуді қимыл-қозғалыспен үйлестіру.Бірлесу,мейірімділік,белсенділік,жауапкершілік,өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру. Жыл мезгілдерін ажыратуға үйрету.Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. Танымдық іс-әрекет жағдайын тексеру.Сөйлеу іс-әрекетінің жағдайын тексеру.Балалардың жалпы түсінігін тексеру. Жалпы және қолдың ұсақ моторикасын тексеру.
Сенсорика	Балаларды патриоттыққа тәрбиелеу. Оларды жерін қорғаған қазақ батырларымен таныстыру.

	Балаларға жәндіктер туралы түсінік қалыптастыру. Жәндіктердің түрлерімен таныстыру. Жәндіктер мекендейтін жерлерді көрсету. Бұл зиянсыз тіршілік иесінің қаншалықты пайдалы және табиғатқа қажет екенін түсіндіру. Ой - өрісін, сана - сезімін дамыту. Туған ел, Отан туралы сөйлеу дағдыларын қалыптастыру, сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін арттыру. Бойында отан сүйгіштік қасиеттерін, өз еліміздің тәуелсіздігін қадірлей білуге, оны өз бетінше қорғай білуге тәрбиелеу. Жазда болатын өзгерістермен таныстыру. Жыл мезгілдерін ажыратуға үйрету. Табиғатқа сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Баланың ойлау қабілетін тексеру, қызығушылығын ояту. Тапсырмалар беру арқылы балалардың деңгейін анықтау. Көру арқылы ойлау қабілеттерін зерттеу, таным деңгейін тексеру. Балаларды бауырмалдыққа, ұқыпты болуға, татулыққа, өзара сыйластыққа, жанашырлыққа тәрбиелеу.
--	---

Бекітемін

«Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы
Балабақшасы» коммуналдық
мемлекеттік мекемесінің меңгерушісі

«29» _____ А.О.Сеитова
2025-2026 оқ.ж

Психикалық дамуы тежелген арнайы түзетім оқу қызметінің
танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту бойынша
«Бізді қоршаған әлемнің қызықтары» атты
мектепалды жастағы балалар үшін
жұмыс бағдарламасы

Ақтөбе, 2025 жыл.

«Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы балабақшасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің әдістемелік кеңесінде қаралып және бекітілді.

Авторлары – құрастырушылар:

Сентова Асия Орынбасаровна – «Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы балабақшасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің меңгерушісі

Қалыбай Арайлым Талғатқызы – «Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы балабақшасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің дефектолог маманы

Пікір берушілер:

Н.Ж. Жалғас - Ақтөбе облыстық ғылыми – тәжірибелік орталығының инклюзивтік білім беру және тәрбие бөлімінің әдіскері

Туребаева К.Ж. - Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің профессоры, педагогика ғылымдарының докторы.

Бұл құралда психикалық дамуы тежелген балаларды қоршаған ортамен танысу бойынша арнайы түзеу оқу қызметінің бағдарламасы ұсынылған. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жүргізілетін түзету- педагогикалық жұмысының мазмұны, әдістері мен тәсілдері сипатталған, үлгілік тақырыптық жоспары құрылған.

Құрал арнайы білім беру мекемелеріндегі дефектологтарға, ерекше білім беру қажеттіліктері бар мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасайтын тәрбиешілерге арналған.

Түсінік хат

«Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 5 мамырдағы №182 бұйрығы

«Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 557 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 12 мамырдағы № 195 бұйрығы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м.а 2016 жылғы 12 тамыздағы №499 бұйрығы. Тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Білім және ғылым министрінің 29.12.2018 № 721 бұйрығына сүйене отырып келесідей бағдарлама құрылды.

Дефектологиялық топтардағы түзету - тәрбие жұмыстарының сәттілігі қатаң және алдын-ала ойластырылған жүйемен анықталады. Ал, бұл дегенің барлық оқу процесін және балалардың бүкіл іс-әрекеттерін түзету.Бағдарламадағы ұсынылған ойын арқылы балалардың қоршаған орта туралы білімін қалыптастыруға, білім алуға, оқуға қызықтыра отырып, тұлғалы дамуын қалыптастыруға болады. Бұл ойындар балалардың сабақ үстіндегі жұмысын түрлендіре түседі, олардың пәнге деген қызығушылығын оятып, ынта – ықылас қоюына баулиды және оқушылардың зейінін, ойлау, зерде үрділерін дамытады. Балалақшада балаға білім беріп қана қоймай, оны жалпы дамыту, яғни сөйлеу, оқу, қоршаған орта жөнінде дұрыс көзқарас қалыптастыру, жағдайларды объективті түрде бақылап, талдау жасауға үйрету, ойын дұрыс айтуға, салыстыра білуге дәлелдеуге, сөйлеу мәдениетіне үйретеді.Мектепалды мекемелердегі тәрбиеленуші балалардың тілдік дамымауындағы қиындықтарды сәтті жеңудің тәсілі, ол балаларға қойылатын талаптардың бірлігімен педогогикалық ұжым жұмысының тығыз байланысының сабақтастығы. Сондай-ақ, ойын әрекетінің бала психикасының толыққанды, жан-жақты дамуына, олардың сөйлесуіне, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас жасау тәжірибесіне әсер етуін, оқу әрекетіне қызығушылық тудыруы қажеттілігін де ескерген жөн.

Бағдарламаның мазмұны: Баланың таным қабілетін, білімін жүйелеу, ойын және жаттығулар арқылы байланыстырып сөйлеу тілін дамыту,фонематикалық түсініктерін дамыту,басқа тапсырмаларға логикалық көшу,қызығушылығын арттыру,қоршаған орта туралы білімін қалыптастыру.

Бағдарламаның мақсаты:

- ойын арқылы логикалық ойлай білуге үйрету;
- әрі қарай өз бетімен бейімделуін қалыптастыру;
- ойын және жаттығулар арқылы байланыстырып сөйлеу тілін дамыту.

Міндеттері:

- адамгершілік пен ойлау дағдысын қалыптастыру;
- ойлау мәнеріне ден қою;
- баланы жан-жақты етіп тәрбиелеу;
- таным қабілеттерін дамыту.

Күтілетін нәтиже:

- адамдардың өмір сүру ортасын танып-білу, қоршаған ортадағы барлық түсініктермен танысу, оларға тән айырмашылықтарды ажырата алу.
- айналасына адамгершілікпен және қамқорлықпен қарауға тәрбиелейді.

Келтірілген мысалдар мен қолданылған әдістемелер баланың сөйлеу тілінің дамуын, фонематикалық түсініктерін дамыту

Бағдарламадағы ойындар баланың сөйлеу, есту мүшелеріне , ойлау, зейін, түйсіну,қабілеттеріне тікелей әсер етеді.Ойынның көмегімен бала өз ойын еркін жеткізе алумен қатар , берілген сұрақтарға жауап беруге үйретеді.

Бағдарлама мерзімі мен ұзақтығы: «Бізді қоршаған ортаның қызықтары» бағдарламасы ересек топ балаларына арнап құрылған.

Тақырыптық жоспар

Бұл қай мамандық иесі?	1.«Балабақша» тақырыбы бойынша сөз қорын белсенділеу және кеңейту.Фонематикалық түсініктерін дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту.Сөйлеу тілін есту,көріп қабылдау,зейін,ұсақ және жалпы моториканы дамыту 2.Ересек адамдар еңбегінің маңызы мен қажеттілігі туралы түсініктерін бекіту.Балабақша қызметкерлерінің мамандықтары туралы түсініктерін анықтау және кеңейту.Берілген мамандық иесінің ролін сомдау. 3.Ынтымақтастық,өзара түсіністік ,мейірімділік,жауапкершілік,бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру.	1
Отбасы мүшелері	1.Балалардың отбасы деген бір үйде бірге тұратын адамдар тобы деген түсінігін қалыптастыру,өз отбасы ,ата-анасының мамандығы туралы түсінігін бекіту,отбасы мүшелерінің туыстық қатынас атауларын анықтай білуге үйрету,сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 2.Сурет арқылы отбасы туралы қысқаша сипаттау мәтінін құрастыру білігін дамыту,байланыстырып сөйлеу тілін жетілдіру,тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру,Фонематикалық түсініктерін дамыту. Зейін,артикуляциялық,ұсақ және жалпы моториканы дамыту. 3.Өз отбасына сүйіспеншілікке,өз отбасын мақтан етуге тәрбиелеу.Ынтымақтастыққа,мейірімділікке дағдыларын қалыптастыру.	1
Жасырын ойыншықты тап	1.Ойыншықтар туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. «Ойыншықтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын кеңейту және жүйелеу,оларды қолдану. 2.Байланыстырып сөйлеу тілін және зейінін дамыту.Фонематикалық түсініктерін дамыту.Сөзді буынға бөлу дағдысын жетілдіру. Сөйлеу тілін есту,көріп қабылдау және зейін,ұсақ және жалпы моториканы дамыту .Сөйлеу тілін қимыл –қозғалыспен үйлестіру. 3.Ынтымақтастық,өзара түсіністік ,мейірімділік,жауапкершілік,бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру	1
Сары күз!	Күз мезгілінде табиғатта болатын өзгерістер туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Тақырып бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау.	1

	Жапырақтардың түсінің өзгеруі, жемістердің пісуі туралы және ой-өрісін дамыта отырып, есте сақтауын дамыту. Адамдардың күзгі еңбегі туралы түсінік беру. Өсімдіктерді күтіп-баптауға және табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.	
Жемістерден не дайындаймыз?	1. Жемістер туралы түсініктерін бекіту. «Жемістер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. 2. Сурет бойынша «Жемістер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, есту, көру дағдыларын дамыту. Қоршаған ортадағы түрлі заттарды сипаттау үшін қажетті заттардың атауын, әрекетін, сипаттамасын қолдана алуды дамыту; Сөйлеу тілін қимыл-қозғалыспен үйлестіруді дамыту. 3. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Көкөністерді жинайық	Көкөністерді бір-бірінен айыруға, олардың түстері, жинап алатын мезгілін білуге үйрету. Көкөністердің пайдасы туралы әңгімелеу. «Көкөністер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту. Сурет бойынша «Көкөністер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, ойлау, ұсақ моторикасын, көрнекі – бейнелік гнозисін дамыту.	1
Жидектер мен саңырауқұлақтарды тереміз!	«Жидектер» және «Саңырауқұлақтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын молайту және олардың түлерімен танысу. Жидектер туралы және олардың ерекшеліктері туралы жалпы түсініктерін қалыптастыру. Сөйлеу тілін жетілдіру. Жеуге болатын саңырауқұлақ түрлеріне тоқталу. Жинақтап айту, салыстырып айту білігін жетілдіру. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Белсенділік, жауапкершілік, мейірімділік, достық, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Ас атасы-нан!	Нанның маңыздылығын, оның дастарханға үлкен еңбек нәтижесінде келетінін түсіндіру. Ас атасы нан туралы түсініктерін бекіту. Мақал-мәтелдерді, тыйым сөздерді, тақпақты пайдалана отырып, балалардың сөздік қорын, тіл байлығын дамыту. Нанды қастерлеуге және диқандар еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Баланың бақылағыштығын, қиялын дамыту.	1

Ағаш жапырақтарын санайық	Табиғаттағы тіршілік, көктемгі ағаштар туралы білімдерін кеңейту Дыбысқа еліктеу, музыкалық аспаптар, шикылдауыш ойыншықтарды қолданумен түрлі қаттылықтағы (қатты-ақырын), жоғарылықтағы (жоғары-төмен) дыбыстарды қабылдау кезіндегі есту зейінін дамыту; Табиғаттың әсемдігін, сұлулығын, көре, сезе білуге тәрбиелеу.	1
Құстармен танысайық!	1. Үй құстары туралы білімдерін жетілдіру. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау. 2. Үй құстарының сыртқы түрі туралы білімдерін кеңейту. 3. Үй құстарын қорғап, қамқорлық жасауға үйрету.	1
Шымыр болып өсейік!	1. Балаларды салауатты өмір сүруге қызығушылығын арттыру. Балалардың спортқа деген құштарлығын дамыту, батылдыққа, ептілікке, шапшаңдыққа және қызыға ойнауға баулу. Денсаулық туралы білімдерін жетілдіру. 2. Өз дене мүшелері туралы білу. Олардың маңыздылығын білу. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау, фонематикалық қабылдауын дамыту. 3. Денсаулықты күтуге тәрбиелеу.	1
Үйдегі жиһаздар	Үй жиһаздары туралы айта отырып олардың қажеттілігі жайлы білім беру. Балаларды жиһаздар қалай, қандай материалдан жасалатынын және олардың қажеттілігі туралы айтып түсіндіру және тіл байлықтарын дамыту. "Үстінде", "астында", "ішінде" ұғымдарымен таныстыру. Жиһаздарға ұқыпты болуға оларды сындырмауға тәрбиелеу.	1
Бағдаршам	1. Көлік жайлы білімдерін қалыптастыру, аттарын, түрлерін ажыратуға үйрету. 2. Балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. 3. Әдептілікке, мейірімділікке, жолда жүру тәртібін сақтауға тәрбиелеу	1

Мамандық иесін көрсет	1.Мамандықтар туралы түсініктерін толықтыру.Мамандық атауларын ,әр мамандық иесінің атқаратын қызметі,мамандыққа тән ерекшеліктерімен таныстыру. 2.Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту.Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру.Фонематикалық түсініктерін қалыптастыру. 3 Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Тәуелсіздік - тұмарым, Мәңгілік ел - тұрағым	1.Тәуелсіздікке қол жеткізген Қазақстан туралы балаларға ұғындыру.Мемлекеттік рәміздер туралы түсініктерін қалыптастыру. 2. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Тілдерінің дамуына ықпал ету. 3.Патриоттық, отаншылдық сезімін ояту,елін, жерін, құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Көңілді жаңа жыл!	1.Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін толықтыру.Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. 2.Жыл мезгілдерін ажырата білу. 3. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту.Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау,кеңейту,белсендендіру.	1
Сиқырлы қыс!	1.Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту.Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау,кеңейту,белсендендіру.Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. 2.Сөзді байланыстырып сөйлеу тілін,ұсақ қол моторикасын дамыту.Сөйлем туралы түсініктерін бекіту . 3.Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Төлін бірге табайық!	1.Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту,тереңдету. 2.Байланыстырып сөйлеу тілін ,зейінін,фонематикалық қабылдауын,жалпы және ұсақ моториканы дамыту. 3.Үй жануарларына сүйіспеншілік ,қамқорлыққа тәрбиелеу.Сөздің буындық және дыбыстық құрылымы туралы білімдерін жетілдіру.	1

«Қандай құстар жасырынған?»	1.Қыстап қалатын құстар,олардың тіршілігі туралы түсініктерін жетілдіру. Тақырып бойынша сөздік қорларын, анықтау,кеңейту, белсенділеу,сұраққа толық жауап беруге үйрету. 2.Көріп қабылдау және зейінін,фонематикалық қабылдауын дамыту.Жұмбақтар шешіп үйрену.Сипаттап айтуға,рөлдік дағдыларын қалыптастыру. 3. Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
«Ненің мекені»	1.Жабайы жануарлар,олардың сыртқы түрі,қыс мезгіліндегі тіршілігі туралы түсініктерін бекіту. 2.Салыстырып айтуға ,сипаттауға үйрету.Ойлау және есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөзге дыбыстық талдау жасау және буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
«Сиқырлы дорба»	1.Ыдыстар оны пайдалану,бөлшектері,жасалған материалы туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін ,көріп қабылдау және зейінін дамыту.Жұмбақтар шешіп ,жаңылтпаштар айтып үйрену. 3. Шыншылдыққа,адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Дүкенші болып ойнайық	1.Азық-түліктер және олардың маңызы туралы түсініктерін кеңейту. 2. Ұсақ қол моторикасын,ойлауын,қабылдауын жетілдіру. 3. Жауапкершілік,белсенділік, мейірімділік,бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Сөзді аяқта	1.Электрлі құралдар және оларды пайдалану,қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін жетілдіру. 2. Ұсақ моториканы,зейінің дамыту. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
Адасқан аяқ киімдер	1.Аяқкиім және оның бөліктері,жасалған материалы,оны қолдану және күтім жасау туралы түсініктерін жетілдіру. 2.Сөздік қорын жаңа сөздермен толықтыру , Байланыстырып сөйлеу тілдерін,ұсақ моториканы дамыту. 3.Шыншылдыққа,адамгершілікке,ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1

Анамның мейрамы құтты болсын!	1. Ана және ананы құрметтеу туралы түсініктерін жетілдіру. Аналардың қоғамдағы маңызды рөлі туралы түсінік беру. Ана туралы мақал-мәтелдер жаттау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілдерін, фонематикалық түсініктерін дамыту. Сурет бойынша әңгіме құрап айтуға, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 3. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Ертегілер еліне саяхат жасайық!	1. «Жеті лақ» ертегісімен таныстыру. Ертегі тыңдауға және түсіну, есіне сақтау дағдыларын дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру. Рөлде ойнау біліктерін қалыптастыру 2. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Киімдерді топтастыр!	1. Киім және түрлері, бөліктері, тігілген материалдары туралы түсініктерін толықтыру. Тақырып бойынша сөз қорларын анықтау және толықтыру. Жалпы моториканы дамыту. 2. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Қазақтың ұлттық мейрамы-Әз Наурыз!	1. Наурыз мерекесі туралы түсініктерін толықтыру, кеңейту. Сурет бойынша әңгімелеу, сөйлемдер құрап айту дағдыларын дамыту. 2. Наурыз мейрамындағы ұлттық тағамдармен таныстыру. жетілдіру. Саусақ моторикасын дамыту 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Қош келдің көктем!	Көктем мезгілін сипаттау, балаларды табиғат тамашаларымен таныстыру. Табиғат ерекшеліктері мен өзгерістерін бақылау арқылы тілдерін дамыту, табиғатты аялауға, табиғаттың әсемдігін, сұлулығын көре, сезе білуге тәрбиелеу.	1
Ғарыш әлеміне саяхаттаймыз!	1. Ғарыш және ғарышты адамдардың игеруі, ғарышкер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.» «Ғарыш тақырыбы» бойынша сөз қорын кеңейту, толықтыру, дамыту. 2. Тілдік қарым-қатынас дағдыларын, байланыстырып сөйлеу тілін, көріп қабылдау және зейінін, шығармашылық қиялын дамыту. Сұраққа толық жауап беру дағдыларын дамыту. 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Сөзді аяқта!	1. Жыл құстары, олардың сыртқы түрі, тіршілік ету ерекшеліктері, дене бөліктері туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорын	1

	кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	
Су астындағы тіршілік иелерімен танысайық!	1. Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерінің атауы, олардың тіршілік ету әрекеті, сыртқы түрі туралы түсінік беру. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. Ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейінін дамыту. 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
Гүл салайық!	1. Жалпы және ұсақ қол моторикасын қалыптастыру. Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. 2. Тілдік естуін, ойлау, жалпы тілдік дағдыларын, диалогтік сөйлеу тілін дамыту 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Батырларға тағзым. Мен еліммен мақтанамын!	1. Өз еліне, жеріне деген патриоттық сезімін ояту арқылы егеменді еліміздің ертеңгі иелерін тәуелсіздік туралы мәлімет бере отырып тәрбиелеу. Туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. 2. Балалар сөздігін молайту, байланыстыра сөйлеуді қалыптастыру. Балалардың Отан туралы түсініктерін кеңейту. 3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	1
Жәндіктерді табайық!	1. Тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру дамыту. Жәндіктер олардың тіршілік ерекшеліктері, сыртқы түрі мекен ортасы, атаулары туралы білімдерін толықтыру. 2. Диалогтік сөйлеу, фонематикалық қабылдау, ойлау, ұсақ моторика және жалпы моториканы дамыту, сөйлеуді кимыл-қозғалыспен үйлестіру. 3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара	1

	түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	
Жайма шуақ Жаз!	1.Жыл мезгілдерін ажыратуға үйрету.Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. Жаз мезгілі және оның белгілері туралы түсініктерін бекіту. 2.Зейін,есте сақтау,ойлау қабілеттерін дамыту. Ойлау,есте сақтау қабілеттерін,зейінін және фонематикалық түсініктерін дамыту 3. Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	I

Сюжеттік-рольдік ойындар

«Отбасы»

Мақсаты: Балалардың отбасы және отбасы мүшелерінің міндеттері туралы түсініктерін қалыптастыру. Ойынға деген қызығушылығын тудыру. Балаларды рөлдерді бөліп алуға, өзіне тиесілі рөлді дұрыс сомдауға және оқиға желісін одан ары өрбітуге дағдыландыру. Балалардың бойында шығармашылықты дамыту. Отбасы мүшелері мен олардың еңбегін бағалауға және сүюге тәрбиелеу.

Ойынға қажетті құралдар: жиһаздар, ыдыс-аяқ, ірі конструктор, ойыншық машина, қуыршақ – шақалақ, ойыншық коляска, сөмке, түрлі заттар.

Алдын-ала жұмыстар: Әңгіме: «Менің отбасым», «Мен анама қалай көмектесемін», «Кім, қандай жұмыс жасайды?» «Үйде немен айналысамыз?» Тақырыпқа сай сюжеттік суреттерді қарау.

Ойналатын рөлдер: ана, әке, әже, ата, үлкен қыз, мектепке дейінгі жастағы балалар, қуыршақ – шақалақ.

Ойналатын сюжеттер:

«Отбасындағы таңертеңгілік мезгіл»

«Отбасындағы түс мезгілі»

«Құрылыс»

«Әкем тамаша үй иесі»

«Біздің отбасымызда нәресте бар»

«Отбасындағы кешкі мезгіл»

«Анасы балаларын ұйқыға жатқызуда»

«Отбасындағы демалыс күні»

«Отбасында бала ауырып қалғанда»

«Анамызға кір жууға көмектесеміз», «Үй тазалау»

«Бізге қонақтар келді»

«Жаңа үйге қоныс аудару»

«Отбасындағы мерекелер: аналар күні, туған күн, жаңа жыл»

Ойын іс-әрекеттері:

Ананың ролін сомдаушы кіші қызын балабақшаға шығарып салады, әкелерін жұмысқа шығарып салады; кішкентай нәрестеге қарайды, нәрестемен серуендейді, үй жинайды, тамақ әзірлейді; баланы балабақшадан күтіп алады, әкесін жұмыстан; тамақтарын береді, оларды ұйқыға жатқызады.

Әке құрылысшы жұмысқа жиналады, баланы балабақшаға апарады, жұмысқа барады; үй тұрғызады, көпірлер соғады; үйіне оралады, баланы балабақшадан алады, әйеліне үй ісіне көмектеседі, балалармен ойнайды, әңгімелеседі.

Әке жүргізушісі жұмысқа жиналады, баланы балабақшаға апарады, жұмысқа барады; кірпіштерді құрылыс орнына жеткізеді, оларды түсіріп, ждаңасын алып келеді; баланы балабақшадан алады, үйіне оралады; әйеліне үй ісіне көмектеседі; көршілерін шайға қонаққа шақырады; көршілерін шығарып салады; балалармен әңгімелеседі, ойнайды, ұйқыға жатқызады.

Әжесі немерелерін балабақша мен мектепке шығарып салады; үй тазалайды; үлкен немересін көмекке шақырады; немересін балабақшадан алады, тәрбиешіден немересі туралы сұрайды; тамақ әзірлейді, бәліш пісіреді; отбасы мүшелерінен күнді қалай өткізгендіктері туралы сұрайды; бәрін бәлішпен сыйлайды; немерелерімен ойнайды; кеңестер береді.

Атасы әжесіне көмектеседі, әкеге көмектеседі, газет-журналдар оқиды; немерелерімен ойнайды, көршілерімен әңгімелеседі.

Үлкен қыз әжесіне үй істеріне көмектеседі, ыдыс жуады, үй тазалайды, киім үтіктейді; кіші сіңілісі мен серуендейді, ойнайды.

Мектеп жасына дейінгі балалар ұйқыдан тұрып, киімдерін киіп, балабақшаға жиналады;

балабақшада сурет салады, ойнайды, жазу жазады; балабақшадан үйге оралады, ойнайды, ата-аналарына көмектеседі, ұйқыға жатады.

«Балабақша»

Мақсаты: Балалардың балабақша және оның қызметкерлері туралы түсініктерін кеңейту. Үлкендерге еліктеу сезімін қалыптастыру. Ойын барысында достық қарым-қатынастарды дамыту.

Ойынға қажетті құралдар: Киім-кешектері бар қуыршақтар, жиһаздар, ыдыс-аяқтар, ұсақ ойыншықтар, швабра, шелек, халаттар, кір жуғыш машина, кір жуғыш, киім ілетін сым, үтік тақтайшасы, үтіктер, плита, аспазшының құралдары, азық-түлік, шаңсорғыш, музыканттың құралдары.

Алдын-ала жүргізілетін жұмыстар: Тәрбиеші мен оның көмекшісінің іс-әрекеттерін бақылау, Балалармен балабақша қызметкерлері, жұмысшылары жөнінде, тәрбиеші, оның көмекшісі, аспазшы, медбике, бағбан, кір жуушы туралы әңгімелесу. Музыка залы мен спорт залға және медбике бөлмесіне саяхат ұйымдастыру, ондағы жетекшілердің іс-әрекеттерін бақылау. Асханаға саяхат ұйымдастыру, аспазшының еңбегімен таныстыру

Ойналатын рөлдер: Дәрігер, медбике, тәрбиеші, музыка жетекшісі, дене тәрбиесі мұғалімі, тәрбиеші көмекшісі, аспазшы, кір жуушы.

Ойналатын сюжеттер:

«Таңғы қабылдау»

«Біздің сабақтар»

«Таңертеңгілік жаттығу»

«Таңғы ас- тәрбиешінің көмекшісінің жұмысы»

«Топты тазалау- тәрбиеші көмекшісінің жұмысы»

«Серуенде»

«Музыка сабағында»

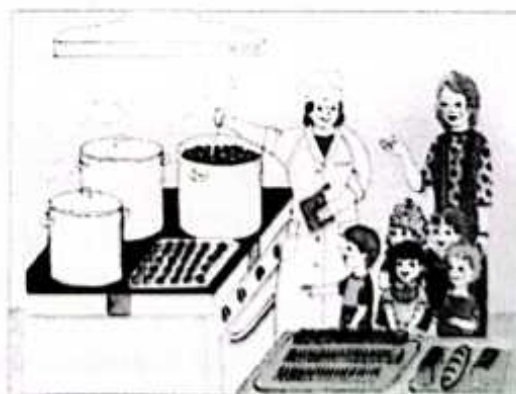
«Дене шынықтыру сабағында»

«Дәрігердің қабылдауында»

«Балабақшадағы түскі ас»

«Балабақшадағы аспазшының еңбегі»

«Балабақшадағы кір жуушының еңбегі»

Ойын іс-әрекеттері:

Тәрбиеші балаларды қабылдайды, балалармен ойнайды, сабақ жүргізеді.

Дене тәрбиешісі балалармен бірге жаттығу жасайды.

Тәрбиеші көмекшісі топтағы тәртіпке қарайды, балаларды киіндіруге және шешіндіруге көмектеседі, тамақтауға көмектеседі, балалармен ойнайды.

Музыка жетекшісі музыка сабақтарын өтеді.

Дәрігер балаларды қабылдайды, тексеріп оларға ем-дом жасайды.

Медбике салмақтары мен бойларын өлшейді, дене қызуларын өлшейді, екпе жасайды, бөлме мен асхананың тазалығын тексереді.

Аспазшы балаларға тамақ әзірлеп, оны тәрбиешінің көмекшілеріне таратады.

Кір жүйімі киімдерді жуады, тазалайды, кептіреді, үтіктейді, бүктеп тәрбиешінің көмекшілеріне береді

«Шаштараз»

Мақсаты: Ерлер және әйелдер шаштаразшылардың жұмысымен таныстыру. Рөлді сомдауды және әңгіме жүргізуді үйрету. Келушілермен дұрыс қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу.

Ойынға қажетті құралдар: Айна, қажетті құрал-саймандар қоятын қорапша, түрлі тарақтар, бигуди, шашқа аранлған лак, қайшылар, шаштаразшының алжапқышы, сүлгілер, шаш үлгілері бейнеленген журналдар, ұстара, ақша, швабра, шелек, жақпа майлар, тырнақ бояғыштар.

Алдын-ала жүргізілетін жұмыстар: «Шаштараз не үшін қажет?» тақырыбында әңгіме өрбіту, қоғамда өзін мәдениетті ұстау туралы әңгіме жүргізу. «Қуыршақтың шаш үлгісі», «Қуыршаққа бантик байлаймыз» дидактикалық ойындарды ойнату.

Ойналатын рөлдер: Шаштаразшылар-ерлер шебері мен әйелдер шебері, тырнақ әсемдейтін шебер, еден жуушы, келушілер: аналар, әкелер және олардың балалары.

Ойналатын сюжеттер:

- «Анасы қызын шаштаразға апарды»
- «Әкесі ұлын шаштаразға апарды»
- «Қуыршақтарға сәнді шаш үлгілерін жасайық»
- «Автобуспен шаштаразға барамыз»
- «Мерекелік шашүлгісін жасаймыз»
- «Өзімізді әсемдейік»
- «Ерлер залында»
- «Шаштаразға қажетті тауарларды сатып аламыз»
- «Балаларға шаштаразшыны шақырамыз»

Ойын іс-әрекеттері:

Әйелдер шебері келушіге арнайы алжапқышты кигізеді, шашан бояйды, басын жуады, сүлгімен сүртіп, шашын қысқартады, бигуди орайды, феномен шашын кептіреді, лак себеді, шаш күтіміне қатысты кеңестер береді.

Ерлер шебері шашты қырады, бастарын жуады, фенмен кептіреді, сақалдарын түзейді,, айнаға карауды ұсынады, ніс сулар себеді.

Тырнақ өсіру шебері тырнақтарды егеп, жақпа май жағып береді..

Келушілер сыпайы түрде амандасады, кезектерін күтеді, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды көреді, кофеге тапсырыс беруге болады; қандай шаш үлгісін жасау туралы кенеседі, алғыстарын айтады, ақшасын төлейді.

Еден жуушы шандарды сүртеді, пол жуады, сүлгілерді ауыстырады..

«Мен жүргізушімін»

Дәл жүргізуші мамандығы туралы
жүргізіліске баулу, көмекке келуге әрдайым
көмеу. Транспорттағы мәдениеттілікті үйрету.

Жүргізуші кәсіптік құралдар: машинаны жөндеуге
қажетті құралдар, ұрылыс материалдары, рөл, канистра,
жанармай құюға арналған құралдар, шелек, билеттер, ақша,
кондукторға арналған сөмке, бағдаршам, жүргізушінің
куәліктері, жол инспекторының киімдері..

Алдын-ала жүргізілетін жұмыстар: Автобус аялдамасына экскурсия жасау, автобус және такси жүргізушісінің іс-әрекеттерін бақылау.

Ойналатын рөлдер: Такси жүргізушісі, автобус жүргізушісі, кондуктор, жолаушылар, жүк машинасын жүргізуші, механик, бензин құюшы, жол инспекторы.

Ойналатын сюжеттер :

- «Автобус құрайық»
- «Автобус жүргізуді үйренейік»
- «Автобус жолаушыларды тасмалдайды»
- «Машина жөндейміз»
- «Машинаға жанармай құямыз»
- «Машинаны жуамыз»
- «Жүк машинасы жаңа үйге жиһаз әкеле жатыр»
- «Жолаушыларды әуежайға апару»
- «Гаражға бару»
- «Балабақшаға жорл тарттық»
- «Қаланы айналып кыдырамыз»
- «Қонаққа барамыз»

Ойын іс-әрекеттері:

Такси жүргізушісі жолаушыларды қажетті жеріне жеткізеді, ақшаларын алады, жүктерін түсіруге көмектеседі..

Жүк көлігін жүргізуші жүктерді артып, қажетті жеріне жеткізіп, жүктерді түсіреді..

Автобус жүргізушісі көлігін айдайды, аялдамаларды хабарлап, оларға тоқтайды.

Кондуктор билеттерді сатады, билеттерді тексерді, автобустағы тәртіпке қарайды, жолаушылардың сұрақтарына жауап береді.

Жолаушылар автобустарға мінеді, билеттер сатып алады, үлкендерге орын береді;

алыс жолдарға дайындалып-киімдерін жинайды, егер қонаққа немесе театрға баратын болса киініп, шашын дұрыстап дайындалуға кіріседі.

Механик машинаны тексереді, жөндеу жұмыстарын жүргізеді.

Жанармай құюшы машиналарға жанармай құяды, жұмысының ақысын алады.

Жол полициясы – жол ережесінің бұзылмауын қадағалайды, көліктерді тоқтатып, куәліктері мен көліктерін тексереді.

Қорытынды.

Дефектолог маманы жыл соңында осы жастағы балаларда келесі қасиеттердің дамуына ықпал етеді:

Мектеп жасына дейінгі балаларда танымдық қабілеттері мен сөйлеу тілін дамыту жұмыстарының өзектілігі қазіргі шындықпен байланысты. Біз тез өзгеретін әлемде, ақпарат, компьютерлер, спутниктік теледидар, ұялы байланыс, интернет дәуірінде өмір сүріп жатырмыз. Ақпараттық технологиялар бізге жаңа мүмкіндіктер береді. Біздің бүгінгі тәрбиеленушілерімізді қызықты болашақ күтіп тұр. Олар сәтті болуы үшін, үнемі өсіп келе жатқан ақпарат ағынына шебер бағдарлану үшін оларды ақпаратты оңай және тез қабылдауға, оны талдауға, жаңасын игеруде қолдануға, әртүрлі жағдайларда ерекше шешімдер табуға үйрету керек. Білім беруді дамытудың заманауи тенденцияларына сәйкес біз балабақшадан білім беру процесіне қызығушылық танытатын, белсенді, белсенді, қызығушылық танытатын, зияткерлік және жеке мәселелерді шеше алатын, сонымен қатар оқу іс – әрекетінің әмбебап алғышарттарын ережеге сәйкес жұмыс істей алатын адамды босатуымыз керек. Тәрбиеленуші алғашқы ұйымдастырылған оқу іс-әрекеттерінен бастап қиындықтарға тап болмас үшін және нөлден үйренудің қажеті жоқ, қазірдің өзінде мектепке дейінгі кезеңде баланы тиісті түрде дайындау керек. Сөйлеу тіліндегі сауаттылық, дамыған логикалық ойлау-бұл балабақша түлегін мектепте сәтті оқытудың кепілі.

Бағдарламаның мазмұны 4-5-6 жастағы балалардың логикалық ойлаудың маңызды дағдыларын - "ақыл-ойда әрекет ету" қабілетін игеруге, сөздік қорын дамытуға бағытталған. Адамдардың өмір сүру ортасын танып-білу, қоршаған ортадағы барлық түсініктермен танысу, оларға тән айырмашылықтарды ажырата алуға, айналасына адамгершілікпен және қамқорлықпен қарауға тәрбиелейді.

Келтірілген мысалдар мен қолданылған әдістемелер баланың сөйлеу тілінің дамуын, фонематикалық түсініктерін дамытуға бағытталған.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының заңы «Білім туралы» 2007 жыл 27 шілде №319-III.
2. Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы (30 қазан 2018 №595)
3. «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» (5 мамыр 2020 №182)
4. Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауы
5. Қазақстан Республикасының заңы «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №293-VI.
6. Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы 2002 жылғы 8 тамыздағы №345-II.
7. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРЫНДА 2019-2020 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ТУРАЛЫ ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ ХАТ
8. В.А. Лапшин, Б.П. Пузанов Словарь по дефектологии. Лебединский В.В.
9. Нарушения психического развития в детском возрасте. М., 2003.
10. Выготский В.С. Баланың жас ерекшеліктері және кемтар бала психологиясы туралы таңдамалы еңбектер. Алматы, 1999

Бекітемін

«Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы
Балабақшасы» коммуналдық
мемлекеттік мекемесінің меңгерушісі

_____ А.О.Сеитова
«29» _____ 2025-2026 оқ.ж

Психикалық дамуы тежелген арнайы түзетім оқу қызметінің
қоршаған әлеммен таныстыру және тіл дамыту бойынша
«Бізді қоршаған әлемнің қызықтары» атты
ересек жастағы балалар үшін
жұмыс бағдарламасы

Ақтөбе, 2025 жыл.

«Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы балабақшасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің әдістемелік кеңесінде қаралып және бекітілді.

Авторлары – құрастырушылар:

Сентова Асия Орынбасаровна – «Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы балабақшасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің меңгерушісі

Қалыбай Арайлым Талғатқызы – «Ақтөбе облыстық «Нектар» арнайы балабақшасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің дефектолог маманы

Пікір берушілер:

Н.Ж. Жалғас - Ақтөбе облыстық ғылыми – тәжірибелік орталығының инклюзивтік білім беру және тәрбие бөлімінің әдіскері

Туребаева К.Ж. - Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің профессоры, педагогика ғылымдарының докторы.

Бұл құралда психикалық дамуы тежелген балаларды қоршаған ортамен танысу бойынша арнайы түзеу оқу қызметінің бағдарламасы ұсынылған. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жүргізілетін түзету- педагогикалық жұмысының мазмұны, әдістері мен тәсілдері сипатталған, үлгілік тақырыптық жоспары құрылған.

Құрал арнайы білім беру мекемелеріндегі дефектологтарға, ерекше білім беру қажеттіліктері бар мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасайтын тәрбиешілерге арналған.

Түсінік хат

«Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 5 мамырдағы №182 бұйрығы

«Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 557 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 12 мамырдағы № 195 бұйрығы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м.а 2016 жылғы 12 тамыздағы №499 бұйрығы. Тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Білім және ғылым министрінің 29.12.2018 № 721 бұйрығына сүйене отырып келесідей бағдарлама құрылды.

Дефектологиялық топтардағы түзету - тәрбие жұмыстарының сәттілігі қатаң және алдын-ала ойластырылған жүйемен анықталады. Ал, бұл дегенің барлық оқу процесін және балалардың бүкіл іс-әрекеттерін түзету.Бағдарламадағы ұсынылған ойын арқылы балалардың қоршаған орта туралы білімін қалыптастыруға, білім алуға, оқуға қызықтыра отырып, тұлғалы дамуын қалыптастыруға болады. Бұл ойындар балалардың сабақ үстіндегі жұмысын түрлендіре түседі, олардың пәнге деген қызығушылығын оятып, ынта – ықылас қоюына баулиды және оқушылардың зейінін, ойлау, зерде үрділерін дамытады. Балалақшада балаға білім беріп қана қоймай, оны жалпы дамыту, яғни сөйлеу, оқу, қоршаған орта жөнінде дұрыс көзқарас қалыптастыру, жағдайларды объективті түрде бақылап, талдау жасауға үйрету, ойын дұрыс айтуға, салыстыра білуге дәлелдеуге, сөйлеу мәдениетіне үйретеді.Мектепалды мекемелердегі тәрбиеленуші балалардың тілдік дамымауындағы қиындықтарды сәтті жеңудің тәсілі, ол балаларға қойылатын талаптардың бірлігімен педогогикалық ұжым жұмысының тығыз байланысының сабақтастығы. Сондай-ақ, ойын әрекетінің бала психикасының толыққанды, жан-жақты дамуына, олардың сөйлесуіне, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас жасау тәжірибесіне әсер етуін, оқу әрекетіне қызығушылық тудыруы қажеттілігін де ескерген жөн.

Бағдарламаның мазмұны: Баланың таным қабілетін, білімін жүйелеу, ойын және жаттығулар арқылы байланыстырып сөйлеу тілін дамыту,фонематикалық түсініктерін дамыту,басқа тапсырмаларға логикалық көшу,қызығушылығын арттыру,қоршаған орта туралы білімін қалыптастыру.

Бағдарламаның мақсаты:

- ойын арқылы логикалық ойлай білуге үйрету;
- әрі қарай өз бетімен бейімделуін қалыптастыру;
- ойын және жаттығулар арқылы байланыстырып сөйлеу тілін дамыту.

Міндеттері:

- адамгершілік пен ойлау дағдысын қалыптастыру;
- ойлау мәнеріне ден қою;
- баланы жан-жақты етіп тәрбиелеу;
- таным қабілеттерін дамыту.

Күтілетін нәтиже:

- адамдардың өмір сүру ортасын танып-білу, қоршаған ортадағы барлық түсініктермен танысу, оларға тән айырмашылықтарды ажырата алу.
- айналасына адамгершілікпен және қамқорлықпен қарауға тәрбиелейді.

Келтірілген мысалдар мен қолданылған әдістемелер баланың сөйлеу тілінің дамуын, фонематикалық түсініктерін дамыту

Бағдарламадағы ойындар баланың сөйлеу, есту мүшелеріне , ойлау, зейін, түйсіну,қабілеттеріне тікелей әсер етеді.Ойынның көмегімен бала өз ойын еркін жеткізе алумен қатар , берілген сұрақтарға жауап беруге үйретеді.

Бағдарлама мерзімі мен ұзақтығы: «Бізді қоршаған ортаның қызықтары» бағдарламасы ересек топ балаларына арнап құрылған.

Тақырыптық жоспар

Бұл қай мамандық иесі?	1.«Балабақша» тақырыбы бойынша сөз қорын белсенділеу және кеңейту.Фонематикалық түсініктерін дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту.Сөйлеу тілін есту,көріп қабылдау,зейін,ұсақ және жалпы моториканы дамыту 2.Ересек адамдар еңбегінің маңызы мен қажеттілігі туралы түсініктерін бекіту.Балабақша қызметкерлерінің мамандықтары туралы түсініктерін анықтау және кеңейту.Берілген мамандық иесінің ролін сомдау. 3.Ынтымақтастық,өзара түсіністік ,мейірімділік,жауапкершілік,бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру.	1
Отбасы мүшелері	1.Балалардың отбасы деген бір үйде бірге тұратын адамдар тобы деген түсінігін қалыптастыру,өз отбасы ,ата-анасының мамандығы туралы түсінігін бекіту,отбасы мүшелерінің туыстық қатынас атауларын анықтай білуге үйрету,сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 2.Сурет арқылы отбасы туралы қысқаша сипаттау мәтінін құрастыру білігін дамыту,байланыстырып сөйлеу тілін жетілдіру,тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру,Фонематикалық түсініктерін дамыту. Зейін,артикуляциялық,ұсақ және жалпы моториканы дамыту. 3.Өз отбасына сүйіспеншілікке,өз отбасын мақтан етуге тәрбиелеу.Ынтымақтастыққа,мейірімділікке дағдыларын қалыптастыру.	1
Жасырын ойыншықты тап	1.Ойыншықтар туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. «Ойыншықтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын кеңейту және жүйелеу,оларды қолдану. 2.Байланыстырып сөйлеу тілін және зейінін дамыту.Фонематикалық түсініктерін дамыту.Сөзді буынға бөлу дағдысын жетілдіру. Сөйлеу тілін есту,көріп қабылдау және зейін,ұсақ және жалпы моториканы дамыту .Сөйлеу тілін қимыл –қозғалыспен үйлестіру. 3.Ынтымақтастық,өзара түсіністік ,мейірімділік,жауапкершілік,бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру	1
Сары күз!	Күз мезгілінде табиғатта болатын өзгерістер туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Тақырып бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау.	1

	Жапырақтардың түсінің өзгеруі, жемістердің пісуі туралы және ой-өрісін дамыта отырып, есте сақтауын дамыту. Адамдардың күзгі еңбегі туралы түсінік беру. Өсімдіктерді күтіп-баптауға және табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.	
Жемістерден не дайындаймыз?	1. Жемістер туралы түсініктерін бекіту. «Жемістер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. 2. Сурет бойынша «Жемістер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, есту, көру дағдыларын дамыту. Қоршаған ортадағы түрлі заттарды сипаттау үшін қажетті заттардың атауын, әрекетін, сипаттамасын қолдана алуды дамыту; Сөйлеу тілін қимыл-қозғалыспен үйлестіруді дамыту. 3. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Көкөністерді жинайық	Көкөністерді бір-бірінен айыруға, олардың түстері, жинап алатын мезгілін білуге үйрету. Көкөністердің пайдасы туралы әңгімелеу. «Көкөністер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту. Сурет бойынша «Көкөністер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, ойлау, ұсақ моторикасын, көрнекі – бейнелік гнозисін дамыту.	1
Жидектер мен саңырауқұлақтарды тереміз!	«Жидектер» және «Саңырауқұлақтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын молайту және олардың түлерімен танысу. Жидектер туралы және олардың ерекшеліктері туралы жалпы түсініктерін қалыптастыру. Сөйлеу тілін жетілдіру. Жеуге болатын саңырауқұлақ түрлеріне тоқталу. Жинақтап айту, салыстырып айту білігін жетілдіру. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Белсенділік, жауапкершілік, мейірімділік, достық, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Ас атасы-нан!	Нанның маңыздылығын, оның дастарханға үлкен еңбек нәтижесінде келетінін түсіндіру. Ас атасы нан туралы түсініктерін бекіту. Мақал-мәтелдерді, тыйым сөздерді, тақпақты пайдалана отырып, балалардың сөздік қорын, тіл байлығын дамыту. Нанды қастерлеуге және диқандар еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Баланың бақылағыштығын, қиялын дамыту.	1

Ағаш жапырақтарын санайық	Табиғаттағы тіршілік, көктемгі ағаштар туралы білімдерін кеңейту Дыбысқа еліктеу, музыкалық аспаптар, шикылдауыш ойыншықтарды қолданумен түрлі қаттылықтағы (қатты-ақырын), жоғарылықтағы (жоғары-төмен) дыбыстарды қабылдау кезіндегі есту зейінін дамыту; Табиғаттың әсемдігін, сұлулығын, көре, сезе білуге тәрбиелеу.	1
Құстармен танысайық!	1. Үй құстары туралы білімдерін жетілдіру. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау. 2. Үй құстарының сыртқы түрі туралы білімдерін кеңейту. 3. Үй құстарын қорғап, қамқорлық жасауға үйрету.	1
Шымыр болып өсейік!	1. Балаларды салауатты өмір сүруге қызығушылығын арттыру. Балалардың спортқа деген құштарлығын дамыту, батылдыққа, ептілікке, шапшаңдыққа және қызыға ойнауға баулу. Денсаулық туралы білімдерін жетілдіру. 2. Өз дене мүшелері туралы білу. Олардың маңыздылығын білу. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау, фонематикалық қабылдауын дамыту. 3. Денсаулықты күтуге тәрбиелеу.	1
Үйдегі жиһаздар	Үй жиһаздары туралы айта отырып олардың қажеттілігі жайлы білім беру. Балаларды жиһаздар қалай, қандай материалдан жасалатынын және олардың қажеттілігі туралы айтып түсіндіру және тіл байлықтарын дамыту. "Үстінде", "астында", "ішінде" ұғымдарымен таныстыру. Жиһаздарға ұқыпты болуға оларды сындырмауға тәрбиелеу.	1
Бағдаршам	1. Көлік жайлы білімдерін қалыптастыру, аттарын, түрлерін ажыратуға үйрету. 2. Балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. 3. Әдептілікке, мейірімділікке, жолда жүру тәртібін сақтауға тәрбиелеу	1

Мамандық иесін көрсет	1.Мамандықтар туралы түсініктерін толықтыру.Мамандық атауларын ,әр мамандық иесінің атқаратын қызметі,мамандыққа тән ерекшеліктерімен таныстыру. 2.Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту.Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру.Фонематикалық түсініктерін қалыптастыру. 3 Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Тәуелсіздік - тұмарым, Мәңгілік ел - тұрағым	1.Тәуелсіздікке қол жеткізген Қазақстан туралы балаларға ұғындыру.Мемлекеттік рәміздер туралы түсініктерін қалыптастыру. 2. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Тілдерінің дамуына ықпал ету. 3.Патриоттық, отаншылдық сезімін ояту,елін, жерін, құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Көңілді жаңа жыл!	1.Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін толықтыру.Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. 2.Жыл мезгілдерін ажырата білу. 3. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту.Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау,кеңейту,белсендендіру.	1
Сиқырлы қыс!	1.Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту.Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау,кеңейту,белсендендіру.Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. 2.Сөзді байланыстырып сөйлеу тілін,ұсақ қол моторикасын дамыту.Сөйлем туралы түсініктерін бекіту . 3.Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Төлін бірге табайық!	1.Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту,тереңдету. 2.Байланыстырып сөйлеу тілін ,зейінін,фонематикалық қабылдауын,жалпы және ұсақ моториканы дамыту. 3.Үй жануарларына сүйіспеншілік ,қамқорлыққа тәрбиелеу.Сөздің буындық және дыбыстық құрылымы туралы білімдерін жетілдіру.	1

«Қандай құстар жасырынған?»	1.Қыстап қалатын құстар,олардың тіршілігі туралы түсініктерін жетілдіру. Тақырып бойынша сөздік қорларын, анықтау,кеңейту, белсенділеу,сұраққа толық жауап беруге үйрету. 2.Көріп қабылдау және зейінін,фонематикалық қабылдауын дамыту.Жұмбақтар шешіп үйрену.Сипаттап айтуға,рөлдік дағдыларын қалыптастыру. 3. Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
«Ненің мекені»	1.Жабайы жануарлар,олардың сыртқы түрі,қыс мезгіліндегі тіршілігі туралы түсініктерін бекіту. 2.Салыстырып айтуға ,сипаттауға үйрету.Ойлау және есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөзге дыбыстық талдау жасау және буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
«Сиқырлы дорба»	1.Ыдыстар оны пайдалану,бөлшектері,жасалған материалы туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін ,көріп қабылдау және зейінін дамыту.Жұмбақтар шешіп ,жаңылтпаштар айтып үйрену. 3. Шыншылдыққа,адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Дүкенші болып ойнайық	1.Азық-түліктер және олардың маңызы туралы түсініктерін кеңейту. 2. Ұсақ қол моторикасын,ойлауын,қабылдауын жетілдіру. 3. Жауапкершілік,белсенділік, мейірімділік,бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Сөзді аяқта	1.Электрлі құралдар және оларды пайдалану,қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін жетілдіру. 2. Ұсақ моториканы,зейінің дамыту. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
Адасқан аяқ киімдер	1.Аяқкиім және оның бөліктері,жасалған материалы,оны қолдану және күтім жасау туралы түсініктерін жетілдіру. 2.Сөздік қорын жаңа сөздермен толықтыру , Байланыстырып сөйлеу тілдерін,ұсақ моториканы дамыту. 3.Шыншылдыққа,адамгершілікке,ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1

Анамның мейрамы құтты болсын!	1. Ана және ананы құрметтеу туралы түсініктерін жетілдіру. Аналардың қоғамдағы маңызды рөлі туралы түсінік беру. Ана туралы мақал-мәтелдер жаттау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілдерін, фонематикалық түсініктерін дамыту. Сурет бойынша әңгіме құрап айтуға, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 3. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Ертегілер еліне саяхат жасайық!	1. «Жеті лақ» ертегісімен таныстыру. Ертегі тыңдауға және түсіну, есіне сақтау дағдыларын дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру. Рөлде ойнау біліктерін қалыптастыру 2. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Киімдерді топтастыр!	1. Киім және түрлері, бөліктері, тігілген материалдары туралы түсініктерін толықтыру. Тақырып бойынша сөз қорларын анықтау және толықтыру. Жалпы моториканы дамыту. 2. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Қазақтың ұлттық мейрамы-Әз Наурыз!	1. Наурыз мерекесі туралы түсініктерін толықтыру, кеңейту. Сурет бойынша әңгімелеу, сөйлемдер құрап айту дағдыларын дамыту. 2. Наурыз мейрамындағы ұлттық тағамдармен таныстыру. жетілдіру. Саусақ моторикасын дамыту 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Қош келдің көктем!	Көктем мезгілін сипаттау, балаларды табиғат тамашаларымен таныстыру. Табиғат ерекшеліктері мен өзгерістерін бақылау арқылы тілдерін дамыту, табиғатты аялауға, табиғаттың әсемдігін, сұлулығын көре, сезе білуге тәрбиелеу.	1
Ғарыш әлеміне саяхаттаймыз!	1. Ғарыш және ғарышты адамдардың игеруі, ғарышкер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.» «Ғарыш тақырыбы» бойынша сөз қорын кеңейту, толықтыру, дамыту. 2. Тілдік қарым-қатынас дағдыларын, байланыстырып сөйлеу тілін, көріп қабылдау және зейінін, шығармашылық қиялын дамыту. Сұраққа толық жауап беру дағдыларын дамыту. 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Сөзді аяқта!	1. Жыл құстары, олардың сыртқы түрі, тіршілік ету ерекшеліктері, дене бөліктері туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорын	1

	кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	
Су астындағы тіршілік иелерімен танысайық!	1. Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерінің атауы, олардың тіршілік ету әрекеті, сыртқы түрі туралы түсінік беру. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. Ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейінін дамыту. 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
Гүл салайық!	1. Жалпы және ұсақ қол моторикасын қалыптастыру. Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. 2. Тілдік естуін, ойлау, жалпы тілдік дағдыларын, диалогтік сөйлеу тілін дамыту 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Батырларға тағзым. Мен еліммен мақтанамын!	1. Өз еліне, жеріне деген патриоттық сезімін ояту арқылы егеменді еліміздің ертеңгі иелерін тәуелсіздік туралы мәлімет бере отырып тәрбиелеу. Туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. 2. Балалар сөздігін молайту, байланыстыра сөйлеуді қалыптастыру. Балалардың Отан туралы түсініктерін кеңейту. 3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	1
Жәндіктерді табайық!	1. Тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру дамыту. Жәндіктер олардың тіршілік ерекшеліктері, сыртқы түрі мекен ортасы, атаулары туралы білімдерін толықтыру. 2. Диалогтік сөйлеу, фонематикалық қабылдау, ойлау, ұсақ моторика және жалпы моториканы дамыту, сөйлеуді кимыл-қозғалыспен үйлестіру. 3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара	1

	түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	
Жайма шуақ Жаз!	1.Жыл мезгілдерін ажыратуға үйрету.Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. Жаз мезгілі және оның белгілері туралы түсініктерін бекіту. 2.Зейін,есте сақтау,ойлау қабілеттерін дамыту. Ойлау,есте сақтау қабілеттерін,зейінін және фонематикалық түсініктерін дамыту 3. Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	I

Сюжеттік-рольдік ойындар

«Отбасы»

Мақсаты: Балалардың отбасы және отбасы мүшелерінің міндеттері туралы түсініктерін қалыптастыру. Ойынға деген қызығушылығын тудыру. Балаларды рөлдерді бөліп алуға, өзіне тиесілі рөлді дұрыс сомдауға және оқиға желісін одан ары өрбітуге дағдыландыру. Балалардың бойында шығармашылықты дамыту. Отбасы мүшелері мен олардың еңбегін бағалауға және сүюге тәрбиелеу.

Ойынға қажетті құралдар: жиһаздар, ыдыс-аяқ, ірі конструктор, ойыншық машина, қуыршақ – шақалақ, ойыншық коляска, сөмке, түрлі заттар.

Алдын-ала жұмыстар: Әңгіме: «Менің отбасым», «Мен анама қалай көмектесемін», «Кім, қандай жұмыс жасайды?» «Үйде немен айналысамыз?» Тақырыпқа сай сюжеттік суреттерді қарау.

Ойналатын рөлдер: ана, әке, әже, ата, үлкен қыз, мектепке дейінгі жастағы балалар, қуыршақ – шақалақ.

Ойналатын сюжеттер:

«Отбасындағы таңертеңгілік мезгіл»

«Отбасындағы түс мезгілі»

«Құрылыс»

«Әкем тамаша үй иесі»

«Біздің отбасымызда нәресте бар»

«Отбасындағы кешкі мезгіл»

«Анасы балаларын ұйқыға жатқызуда»

«Отбасындағы демалыс күні»

«Отбасында бала ауырып қалғанда»

«Анамызға кір жууға көмектесеміз», «Үй тазалау»

«Бізге қонақтар келді»

«Жаңа үйге қоныс аудару»

«Отбасындағы мерекелер: аналар күні, туған күн, жаңа жыл»

Ойын іс-әрекеттері:

Ананың ролін сомдаушы кіші қызын балабақшаға шығарып салады, әкелерін жұмысқа шығарып салады; кішкентай нәрестеге қарайды, нәрестемен серуендейді, үй жинайды, тамақ әзірлейді; баланы балабақшадан күтіп алады, әкесін жұмыстан; тамақтарын береді, оларды ұйқыға жатқызады.

Әке құрылысшы жұмысқа жиналады, баланы балабақшаға апарады, жұмысқа барады; үй тұрғызады, көпірлер соғады; үйіне оралады, баланы балабақшадан алады, әйеліне үй ісіне көмектеседі, балалармен ойнайды, әңгімелеседі.

Әке жүргізушісі жұмысқа жиналады, баланы балабақшаға апарады, жұмысқа барады; кірпіштерді құрылыс орнына жеткізеді, оларды түсіріп, ждаңасын алып келеді; баланы балабақшадан алады, үйіне оралады; әйеліне үй ісіне көмектеседі; көршілерін шайға қонаққа шақырады; көршілерін шығарып салады; балалармен әңгімелеседі, ойнайды, ұйқыға жатқызады.

Әжесі немерелерін балабақша мен мектепке шығарып салады; үй тазалайды; үлкен немересін көмекке шақырады; немересін балабақшадан алады, тәрбиешіден немересі туралы сұрайды; тамақ әзірлейді, бәліш пісіреді; отбасы мүшелерінен күнді қалай өткізгендіктері туралы сұрайды; бәрін бәлішпен сыйлайды; немерелерімен ойнайды; кеңестер береді.

Атасы әжесіне көмектеседі, әкеге көмектеседі, газет-журналдар оқиды; немерелерімен ойнайды, көршілерімен әңгімелеседі.

Үлкен қыз әжесіне үй істеріне көмектеседі, ыдыс жуады, үй тазалайды, киім үтіктейді; кіші сіңілісі мен серуендейді, ойнайды.

Мектеп жасына дейінгі балалар ұйқыдан тұрып, киімдерін киіп, балабақшаға жиналады;

балабақшада сурет салады, ойнайды, жазу жазады; балабақшадан үйге оралады, ойнайды, ата-аналарына көмектеседі, ұйқыға жатады.

«Балабақша»

Мақсаты: Балалардың балабақша және оның қызметкерлері туралы түсініктерін кеңейту. Үлкендерге еліктеу сезімін қалыптастыру. Ойын барысында достық қарым-қатынастарды дамыту.

Ойынға қажетті құралдар: Киім-кешектері бар қуыршақтар, жиһаздар, ыдыс-аяқтар, ұсақ ойыншықтар, швабра, шелек, халаттар, кір жуғыш машина, кір жуғыш, киім ілетін сым, үтік тақтайшасы, үтіктер, плита, аспазшының құралдары, азық-түлік, шаңсорғыш, музыканттың құралдары.

Алдын-ала жүргізілетін жұмыстар: Тәрбиеші мен оның көмекшісінің іс-әрекеттерін бақылау, Балалармен балабақша қызметкерлері, жұмысшылары жөнінде, тәрбиеші, оның көмекшісі, аспазшы, медбике, бағбан, кір жуушы туралы әңгімелесу. Музыка залы мен спорт залға және медбике бөлмесіне саяхат ұйымдастыру, ондағы жетекшілердің іс-әрекеттерін бақылау. Асханаға саяхат ұйымдастыру, аспазшының еңбегімен таныстыру

Ойналатын рөлдер: Дәрігер, медбике, тәрбиеші, музыка жетекшісі, дене тәрбиесі мұғалімі, тәрбиеші көмекшісі, аспазшы, кір жуушы.

Ойналатын сюжеттер:

«Таңғы қабылдау»

«Біздің сабақтар»

«Таңертеңгілік жаттығу»

«Таңғы ас- тәрбиешінің көмекшісінің жұмысы»

«Топты тазалау- тәрбиеші көмекшісінің жұмысы»

«Серуенде»

«Музыка сабағында»

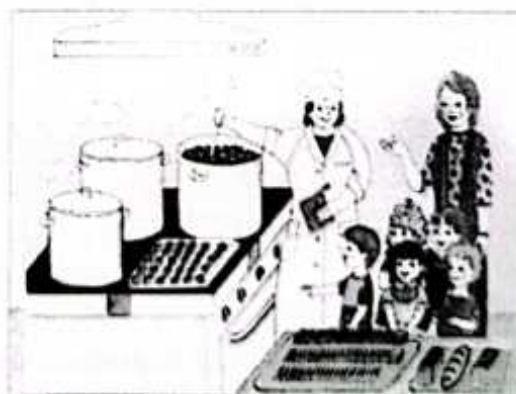
«Дене шынықтыру сабағында»

«Дәрігердің қабылдауында»

«Балабақшадағы түскі ас»

«Балабақшадағы аспазшының еңбегі»

«Балабақшадағы кір жуушының еңбегі»

Ойын іс-әрекеттері:

Тәрбиеші балаларды қабылдайды, балалармен ойнайды, сабақ жүргізеді.

Дене тәрбиешісі балалармен бірге жаттығу жасайды.

Тәрбиеші көмекшісі топтағы тәртіпке қарайды, балаларды киіндіруге және шешіндіруге көмектеседі, тамақтауға көмектеседі, балалармен ойнайды.

Музыка жетекшісі музыка сабақтарын өтеді.

Дәрігер балаларды қабылдайды, тексеріп оларға ем-дом жасайды.

Медбике салмақтары мен бойларын өлшейді, дене қызуларын өлшейді, екпе жасайды, бөлме мен асхананың тазалығын тексереді.

Аспазшы балаларға тамақ әзірлеп, оны тәрбиешінің көмекшілеріне таратады.

Кір жюушы киімдерді жуады, тазалайды, кептіреді, үтіктейді, бүктеп тәрбиешінің көмекшілеріне береді

«Шаштараз»

Мақсаты: Ерлер және әйелдер шаштаразшылардың жұмысымен таныстыру. Рөлді сомдауды және әңгіме жүргізуді үйрету. Келушілермен дұрыс қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу.

Ойынға қажетті құралдар: Айна, қажетті құрал-саймандар қоятын қорапша, түрлі тарақтар, бигуди, шашқа аранлған лак, қайшылар, шаштаразшының алжапқышы, сүлгілер, шаш үлгілері бейнеленген журналдар, ұстара, ақша, швабра, шелек, жақпа майлар, тырнақ бояғыштар.

Алдын-ала жүргізілетін жұмыстар: «Шаштараз не үшін қажет?» тақырыбында әңгіме өрбіту, қоғамда өзін мәдениетті ұстау туралы әңгіме жүргізу. «Қуыршақтың шаш үлгісі», «Қуыршаққа бантик байлаймыз» дидактикалық ойындарды ойнату.

Ойналатын рөлдер: Шаштаразшылар-ерлер шебері мен әйелдер шебері, тырнақ әсемдейтін шебер, еден жуушы, келушілер: аналар, әкелер және олардың балалары.

Ойналатын сюжеттер:

«Анасы қызын шаштаразға апарды»

«Әкесі ұлын шаштаразға апарды»

«Қуыршақтарға сәнді шаш үлгілерін жасайық»

«Автобуспен шашатараға барамыз»

«Мерекелік шашүлгісін жасаймыз»

«Өзімізді әсемдейік»

«Ерлер залында»

«Шаштаразға қажетті тауарларды сатып аламыз»

«Балалабқшаға шаштаразшыны шақырамыз»

Ойын іс-әрекеттері:

Әйелдер шебері келушіге арнайы алжапқышты кигізеді, шашан бояйды, басын жуады, сүлгімен сүртіп, шашын қысқартады, бигуди орайды, феномен шашын кептіреді, лак себеді, шаш күтіміне қатысты кеңестер береді.

Ерлер шебері шашты қырады, бастарын жуады, фенмен кептіреді, сақалдарын түзейді,, айнаға карауды ұсынады, ніс сулар себеді.

Тырнақ өсіру шебері тырнақтарды егеп, жақпа май жағып береді..

Келушілер сыпайы түрде амандасады, кезектерін күтеді, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды көреді, кофеге тапсырыс беруге болады; қандай шаш үлгісін жасау туралы кенеседі, алғыстарын айтады, ақшасын төлейді.

Еден жуушы шандарды сүртеді, пол жуады, сүлгілерді ауыстырады..

«Мен жүргізушімін»

Дәл жүргізуші мамандығы туралы
жүргізіліске баулу, көмекке келуге әрдайым
келеу. Транспорттағы мәдениеттілікті үйрету.

Жүргізуші кәсіптік құралдар: машинаны жөндеуге
қажетті құралдар, ұрылыс материалдары, рөл, канистра,
жанармай құюға арналған құралдар, шелек, билеттер, ақша,
кондукторға арналған сөмке, бағдаршам, жүргізушінің
куәліктері, жол инспекторының киімдері..

Алдын-ала жүргізілетін жұмыстар: Автобус аялдамасына экскурсия жасау, автобус және такси жүргізушісінің іс-әрекеттерін бақылау.

Ойналатын рөлдер: Такси жүргізушісі, автобус жүргізушісі, кондуктор, жолаушылар, жүк машинасын жүргізуші, механик, бензин құюшы, жол инспекторы.

Ойналатын сюжеттер :

- «Автобус құрайық»
- «Автобус жүргізуді үйренейік»
- «Автобус жолаушыларды тасмалдайды»
- «Машина жөндейміз»
- «Машинаға жанармай құямыз»
- «Машинаны жуамыз»
- «Жүк машинасы жаңа үйге жиһаз әкеле жатыр»
- «Жолаушыларды әуежайға апару»
- «Гаражға бару»
- «Балабақшаға жорл тарттық»
- «Қаланы айналып кыдырамыз»
- «Қонаққа барамыз»

Ойын іс-әрекеттері:

Такси жүргізушісі жолаушыларды қажетті жеріне жеткізеді, ақшаларын алады, жүктерін түсіруге көмектеседі..

Жүк көлігін жүргізуші жүктерді артып, қажетті жеріне жеткізіп, жүктерді түсіреді..

Автобус жүргізушісі көлігін айдайды, аялдамаларды хабарлап, оларға тоқтайды.

Кондуктор билеттерді сатады, билеттерді тексерді, автобустағы тәртіпке қарайды, жолаушылардың сұрақтарына жауап береді.

Жолаушылар автобустарға мінеді, билеттер сатып алады, үлкендерге орын береді;

алыс жолдарға дайындалып-киімдерін жинайды, егер қонаққа немесе театрға баратын болса киініп, шашын дұрыстап дайындалуға кіріседі.

Механик машинаны тексереді, жөндеу жұмыстарын жүргізеді.

Жанармай құюшы машиналарға жанармай құяды, жұмысының ақысын алады.

Жол полициясы – жол ережесінің бұзылмауын қадағалайды, көліктерді тоқтатып, куәліктері мен көліктерін тексереді.

Қорытынды.

Дефектолог маманы жыл соңында осы жастағы балаларда келесі қасиеттердің дамуына ықпал етеді:

Мектеп жасына дейінгі балаларда танымдық қабілеттері мен сөйлеу тілін дамыту жұмыстарының өзектілігі қазіргі шындықпен байланысты. Біз тез өзгеретін әлемде, ақпарат, компьютерлер, спутниктік теледидар, ұялы байланыс, интернет дәуірінде өмір сүріп жатырмыз. Ақпараттық технологиялар бізге жаңа мүмкіндіктер береді. Біздің бүгінгі тәрбиеленушілерімізді қызықты болашақ күтіп тұр. Олар сәтті болуы үшін, үнемі өсіп келе жатқан ақпарат ағынына шебер бағдарлану үшін оларды ақпаратты оңай және тез қабылдауға, оны талдауға, жаңасын игеруде қолдануға, әртүрлі жағдайларда ерекше шешімдер табуға үйрету керек. Білім беруді дамытудың заманауи тенденцияларына сәйкес біз балабақшадан білім беру процесіне қызығушылық танытатын, белсенді, белсенді, қызығушылық танытатын, зияткерлік және жеке мәселелерді шеше алатын, сонымен қатар оқу іс – әрекетінің әмбебап алғышарттарын ережеге сәйкес жұмыс істей алатын адамды босатуымыз керек. Тәрбиеленуші алғашқы ұйымдастырылған оқу іс-әрекеттерінен бастап қиындықтарға тап болмас үшін және нөлден үйренудің қажеті жоқ, қазірдің өзінде мектепке дейінгі кезеңде баланы тиісті түрде дайындау керек. Сөйлеу тіліндегі сауаттылық, дамыған логикалық ойлау-бұл балабақша түлегін мектепте сәтті оқытудың кепілі.

Бағдарламаның мазмұны 4-5-6 жастағы балалардың логикалық ойлаудың маңызды дағдыларын - "ақыл-ойда әрекет ету" қабілетін игеруге, сөздік қорын дамытуға бағытталған. Адамдардың өмір сүру ортасын танып-білу, қоршаған ортадағы барлық түсініктермен танысу, оларға тән айырмашылықтарды ажырата алуға, айналасына адамгершілікпен және қамқорлықпен қарауға тәрбиелейді.

Келтірілген мысалдар мен қолданылған әдістемелер баланың сөйлеу тілінің дамуын, фонематикалық түсініктерін дамытуға бағытталған.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының заңы «Білім туралы» 2007 жыл 27 шілде №319-III.
2. Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы (30 қазан 2018 №595)
3. «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» (5 мамыр 2020 №182)
4. Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауы
5. Қазақстан Республикасының заңы «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №293-VI.
6. Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы 2002 жылғы 8 тамыздағы №345-II.
7. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРЫНДА 2019-2020 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ТУРАЛЫ ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ ХАТ
8. В.А. Лапшин, Б.П. Пузанов Словарь по дефектологии. Лебединский В.В.
9. Нарушения психического развития в детском возрасте. М., 2003.
10. Выготский В.С. Баланың жас ерекшеліктері және кемтар бала психологиясы туралы таңдамалы еңбектер. Алматы, 1999